

Resuméversion **Barrierer for anmeldelser**

Analyse om anmeldelser af seksuelle
overgreb mod børn og unge

Grønlands Politi**Udarbejdet af**

Cecilie Agerlin Fuglsang
Kriminalpræventiv medarbejder
CFU006@politi.dk

Ingeborg Simoni Leere
Kriminalpræventiv medarbejder
ILE004@politi.dk

Redigeret af

Mikkel Høj Svendsen
Leder af Forebyggelse og
Analyse
MSV006@politi.dk

Udgivelse

18. januar 2021

Introduktion

Seksuelle overgreb er forbrydelser, der berører os meget som mennesker, især når de bliver begået mod børn og unge. Seksuelle overgreb mod børn og unge har i Grønland været et stort politisk emne de seneste år. I "Sammen skaber vi tryghed, Strategi for Grønlands Politi 2019-2022" er "fokus på børn og unge" ligeledes et af de fire strategiske pejlemærker. Her er målet dels at nedbringe antallet af seksuelle overgreb mod børn og unge, dels at prioritere sagsbehandling af sager om seksuelle overgreb mod børn og unge, samt at øge kompetencer og parathed i forhold til at behandle disse sagstyper.

For at Grønlands Politi kan lave indsatser målrettet seksuelle overgreb mod børn og unge, er det en forudsætning, at overgrebene anmeldes til politiet. Det formodes, at der begås et stort antal seksuelle overgreb, som aldrig kommer til politiets kendskab, kaldet mørketal. I Naalakkersuisuts strategi mod seksuelle overgreb 2018-2022, Killiliisa, anslås det, at kun en tredjedel af de seksuelle overgreb anmeldes til Grønlands Politi.

For at mindske mørketallet har Grønlands Politi undersøgt, hvilke barrierer der står i vejen for, at seksuelle overgreb mod børn og unge anmeldes til politiet. Formålet har været at identificere disse barrierer og komme med anbefalinger til indsatser, som kan være med til at øge antallet af anmeldelser. Målet er, at myndighederne i Grønland på tværs af fagligheder, rammer og processer styrker arbejdet for at forhindre og forebygge overgreb mod børn og unge og skabe en bedre fremtid for de kommende generationer.

Resultaterne af analyseprojektet har Grønlands Politi udgivet i en rapport ved navn "Barrierer for anmeldelser. Analyse af seksuelle overgreb mod børn og unge". Nærværende udgivelse er en Resuméversion af denne rapport. Resuméversionen er målrettet læseren, der har behov for alene at fokusere på anbefalingerne og de tværgående indsatser, der påkræver handling. For en mere dybdegående gennemgang af de forskellige

anmeldelsesbarrierer, uddybet metodevalg, kildehenvisninger mv. henviser vi til den fulde rapport.

Analysedesign

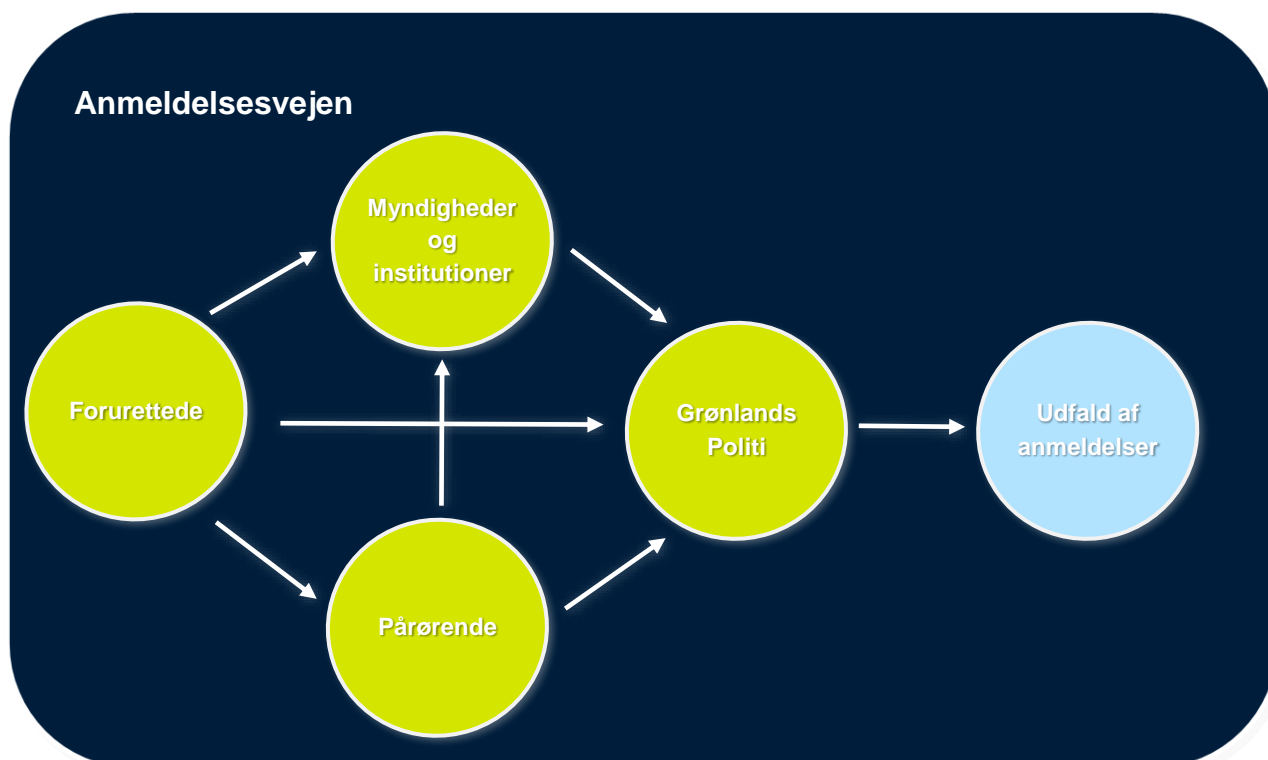
Projektets empiriske undersøgelse bygger delvist på interviews og delvist på en manuel gennemgang af sager oprettet i Grønlands Politis sagssystem Avannarleq.

Interviewene er foretaget med fag- og ressourcepersoner, der beskæftiger sig, eller på anden vis er i kontakt, med børn, unge eller ofre for seksuelle overgreb. Det er disse fag- og ressourcepersoners erfaringer, der er blevet brugt til at finde frem til de barrierer, der kan stå i vejen for, at et seksuelt overgreb anmeldes til politiet. De interviewede består af ansatte i henholdsvis skolevæsenet, socialvæsenet, sundhedsvæsenet, Grønlands Politi, ansatte i selvstyrets institutioner, frivillige og lokale ressourcepersoner, samt rollemodeller fra Killiliisas rollemodelkorps.

De gennemgåede sager består af udvalgte politianmeldelser om seksuelle overgreb mellem 2017 og 2019, hvor forurettede på gerningstidspunktet har været mellem 0 og 17 år. Sagsgennemgangen har til formål at bidrage med et aktuelt anmeldelsesbillede ved at identificere de mønstre og sammenhænge, der viser sig på tværs af anmeldelserne, og dermed belyse anmeldelsernes karakteristika.

Anmeldelsesvejen og gennemgang af anmeldelsesbarrierer

Af den samlede analyse fremgår det, at der er mange forskellige veje fra, at et seksuelt overgreb mod et barn eller ung begås, til det anmeldes til Grønlands Politi, og sagen efterfølgende afgøres. For at få et overblik over dette, er "Anmeldelsesvejen" kortlagt ved nedenstående illustration:

Ved de mange forskellige anmeldelsesveje, er der potentielt også mange steder, hvor anmeldelsesbarrierer kan opstå. Nogle anmeldelsesbarrierer relaterer sig til den enkelte involverede part, mens andre opstår i samspillet mellem de forskellige involverede parter. Hertil er nogle anmeldelsesbarrierer også kulturelt betinget, som påvirker alle involverede i anmeldelsesvejen på kryds og tværs.

På baggrund af kortlægningen af anmeldelsesvejen er anmeldelsesbarriererne blevet inddelt i følgende temaer: 'Forurettede', 'Pårørende', 'Myndigheder og institutioner', 'Grønlands Politi', 'Udfald af anmeldelser', 'Indirekte faktorer' og 'Tværgående faktorer'. Nedenfor præsenteres hver enkelte temas overordnede barrierer for at anmelde et seksuelt overgreb.

Anmeldelsesbarrierer blandt de forurettede

- Manglende viden om, hvornår der er tale om et overgreb.
- Skyld og skam over at have været udsat for et seksuelt overgreb.

- Frygt for konsekvenserne ved at fortælle om overgrebet for forurettede selv såvel som forurettedes pårørende og gerningspersonen.
- Mangel på en tillidsperson at åbne op for og fortælle om overgrebet til.

Anmeldelsesbarrierer blandt de pårørende

- Manglende viden om, hvilke tegn på seksuelle overgreb man skal være opmærksom på.
- Mangel på redskaber til at snakke om seksualitet og grænser.
- Frygt for konsekvenser ved at anmelde overgrebet for pårørende selv såvel som forurettede og gerningspersonen.

Anmeldelsesbarrierer relateret til myndigheder og institutioner¹

- Manglende viden om, hvilke tegn på seksuelle overgreb man skal være opmærksom på.
- Mangel på ressourcer til at udarbejde og håndtere underretninger.
- Fagpersoners egen udsathed og frygt for konsekvenser for fagpersonen selv.

Anmeldelsesbarrierer relateret til Grønlands Politi

- Manglende viden om, hvornår man kan anmelde et seksuelt overgreb.
- Oplevelsen af ikke at blive taget seriøst, når man anmelder.
- Mangel på relation til Grønlands Politi.
- Uoverensstemmelse mellem forurettedes forventninger og politiets håndtering af en sag.

Anmeldelsesbarrierer som følge af udfald af anmeldelser

- Mangel på professionel hjælp og støtte til den forurettede.
- Mangel på krænkerbehandling og indsatser, som har til formål at stoppe krænkeradfærden.
- Mangel på beskyttelsesforanstaltninger for både forurettede og/eller anmelder.
- Når der falder dom, så indfrier foranstaltningerne ikke forurettedes retfærdighedsfølelse.

Anmeldelsesbarrierer opstået på baggrund af indirekte faktorer

- Generel mistillid til, dårlige erfaringer med og dårlig adgang til myndighederne.
- Høj personaleomsætning og manglende overlevering, så viden går tabt.
- Stadigt eksisterende tabu om seksuelle overgreb.
- Lukkede, stolte lokalsamfund og frygt for konfrontation.
- Forældres ansvarsfralæggelse og manglende grænsesætning i børneopdragelsen.

¹”Myndigheder og institutioner” omhandler anmeldelsesbarrierer, der relaterer sig til alle andre myndigheder og institutioner end Grønlands Politi. Dette da anmeldelsesbarrierer relateret til Grønlands Politi behandles særskilt.

Anmeldelsesbarrierer opstået på baggrund af tværgående faktorer

- Mangelfulde procedurer for det tværgående samarbejde og uklar rollefordeling.
- Mangelfuld kommunikation og vidensdeling mellem myndigheder.
- For få ressourcer til handling, så borgerne sendes fra myndighed til myndighed.
- Lange sagsbehandlingstider skaber mistillid og er psykisk belastende for borgeren.

Anbefalinger

Der er mange faktorer, der kan stå i vejen for, at et seksuelt overgreb mod et barn eller ung anmeldes til Grønlands Politi. At nedbryde disse barrierer kræver derfor en langvarig indsats på tværs af myndigheder i form af tiltag, der går udover selve anmeldelsesforholdene. Vi vil i arbejdet med at få nedbrudt anmeldelsesbarriererne derfor også iværksætte tiltag, der er med til at minimere selve antallet af seksuelle overgreb.

Seksuelle overgreb mod børn og unge er et stort politisk emne i Grønland, og der sker rigtig meget på området i disse år. Der arbejdes allerede på tværs af myndigheder med at nedbryde flere af de anmeldelsesbarrierer, som er angivet i rapportens analyseafsnit, ligesom der er igangsat flere initiativer sideløbende med udarbejdelsen af denne rapport. Med nedenstående anbefalingerne ønsker vi i Grønlands Politi dels at støtte op om nogle af de eksisterende tiltag, ligesom vi ønsker at udvide tiltag, der hvor vi ser et behov.

Der præsenteres i det følgende en række anbefalinger udarbejdet på baggrund af analysen. Med anbefalingerne er det forsøgt at rumme udfordringerne bredt og dermed imødekomme de fremanalyserede anmeldelsesbarrierer i videst muligt omfang med udgangspunkt i tiltag, som Grønlands Politi enten kan drive selv eller kan bidrage til i et tværfagligt samarbejde. Hver enkelt anbefaling beskriver først formålet med anbefalingen, herefter det konkrete tiltag samt kort- og langsigtede mål for tiltaget. Slutteligt beskrives forudsætningerne for, at tiltaget kan igangsættes af Grønlands Politi.

Anbefalingerne er nummererede med henblik på en lettere opfølgingsproces, hvorfor numrene ikke er udtryk for en prioriteret rækkefølge. Til gengæld er de inddelt efter, hvor ressource- og/eller tidskrævende tiltag, der skal laves, før implementeringen kan finde sted:

- Anbefalinger, der umiddelbart kan påbegyndes eller implementeres.
- Anbefalinger, hvis implementering forudsætter mindre tiltag, før påbegyndelsen kan finde sted.
- Anbefalinger, hvis implementering forudsætter mere omfangsrige tiltag (eksempelvis lovændringer), før påbegyndelsen kan finde sted.

1. Oplyse om seksualitet og seksuelle overgreb til børn og unge

Formål: Denne anbefaling udspringer af barrieren vedrørende befolkningens manglende viden om normal seksualitet og sund grænsesætning. Formålet er at øge bevidstheden hos børn og unge om, hvor deres grænse går, og dermed hvornår deres grænse er blevet overskredet. I forlængelse heraf bør kendskabet til lovgivningen på området øges, ligesom der bør udbredes viden om, hvor man som barn og ung kan henvende sig, hvis man har været udsat for eller har viden om et overgreb.

Tiltag: Oplyse om seksualitet og seksuelle overgreb til børn og unge i form af undervisning. For at sikre, at alle borgere på sigt får øget viden om emnerne, anbefales det, at undervisningen foregår på de grønlandske folke- og privatskoler. Et eksempel på et eksisterende tiltag er arbejdet på Atuarfik Samuel Kleinschmidt i Nuuk, hvor to lærere har fået lov i 2020 at dedikere hovedparten af deres arbejdstid til at lave et forløb i alle skolens klasser, hvor fokus har været på seksualitet og seksuelle overgreb.

Grønlands Politi bakker i overensstemmelse med anbefalinger i Killiliisa op om grundlæggende, tidssvarende seksualundervisningsindsatser i landets folkeskoler med fokus på normal seksualitet. Som et supplement anbefales iværksættelse af tværgående indsatser, hvor "udefrakommende" fagpersoner i dialog med børn og unge får sat personlige og lovmæssige grænser på dagsordenen. Det er afgørende, at undervisningen er målrettet de forskellige alderstrin, ligesom konceptet bør udarbejdes som et tilbagevendende tiltag, som for eksempel "Uge Sex" i landets folkeskoler. Grønlands Politi understøtter gerne udviklingen af et koncept, hvor man i et tværfagligt samarbejde kan sætte fokus på, hvem der underviser børnene i hvad, og hvordan politiet kan spille en rolle i afvikling af undervisning med særlig fokus på lovens grænser. Grønlands Politi vil i 2021 udarbejde et skolekoncept, hvor tværfaglighed vil være i fokus.

Grønlands Politi afvikler i 2020 i tråd med ovenstående oplysningskampagnen "Anmeld seksuelle overgreb, vi hjælper dig", der indeholder en oplysningsvideo og foredrag på landets folkeskoler om seksuelle overgreb og om vigtigheden af at italesætte og politianmelde disse. Ligeledes afholder Grønlands Politis sektion for Forebyggelse og Analyse i 2021 et undervisningsforløb omhandlende bekæmpelse af digitale krænkelser og netetik.

Kortsigtet mål: Gennemføre Grønlands Politis oplysningskampagne om anmeldelse af seksuelle overgreb samt afvikling af undervisning om digitale krænkelser og netetik. Grønlands Politi ønsker at være med til at igangsætte et tværfagligt samarbejde, der har

fokus på at inddrage de forskellige myndigheders fagviden i både materiale og undervisning.

Langsigtet mål: Grønlands Politi bidrager til et tværfagligt samarbejde, der resulterer i et undervisningskoncept målrettet forskellige klassetrin, der afholdes på landets folkeskoler ved kontinuerlig, tværfaglig undervisning med særligt udviklet undervisningsmateriale.

Forudsætninger: Fast fokus på kontinuerlig seksualundervisning og grænsesætning på landets folkeskoler og uddannelsesinstitutioner, som konceptet kan tilknyttes.

2. Udarbejde beredskabsplan i alle byer

Formål: En tydelig anmeldelsesbarriere er, at der blandt fagpersoner mangler viden om håndtering af sager om seksuelle overgreb herunder procedurer for underretning og politianmeldelse. Det anbefales, i overensstemmelse med anbefalinger i Killiliisa og "National handlingsplan mod forældres omsorgssvigt af børn 20-30", at der som supplement til nuværende beredskabsplaner udarbejdes særskilte tværfaglige beredskabsplaner vedrørende seksuelle overgreb mod børn og unge. Rammerne for disse skal tillade tilpasning til lokale forhold i den enkelte by.

Tiltag: Tværfaglig udarbejdelse af beredskabsplan målrettet fagpersoner. I planen beskrives lokale procedurer – internt i den enkelte myndighed og tværfagligt – og ansvarsfordeling vedrørende håndtering af sager om seksuelle overgreb og videre arbejde på baggrund af samme. Et sådan arbejde er i gangsat i Kommuneqarfik Sermersooq, hvor beredskabsplanen for Tasiilaq allerede er offentliggjort, og der er nedsat en styre- og arbejdsgruppe i Nuuk.

Der kan i udarbejdelsen tages udgangspunkt i "Det gode beredskab", der er udarbejdet af SISO og Socialministeriet og tilpasset grønlandske forhold og lovgivning. Derudover kan man finde inspiration i beredskabsplaner fra andre kommuner.

Grønlands Politi udarbejder i 2021 en oplysningskampagne om politiets arbejde med seksuelle overgreb målrettet fagpersoner. Indholdet i denne bruges som afsæt for en skabelon og en drejebog, der udarbejdes af Forebyggelse og Analyse, som kan danne rammen for det politifaglige input til planerne samt opfølgning.

Grønlands Politi anbefaler, at der i udarbejdelse af beredskabsplaner indtænkes implementeringsstrategier og kontinuerlig introduktion til nye fagpersoner. Kvalitetssikring, implementering og løbende evaluering af beredskabsplanerne bør have et centralt politisk ophæng.

Kortsigtet mål: Nedsætte lokale arbejdsgrupper, der med sparring og inspiration på tværs af kommunerne og eventuelt fra nationalt hold udarbejder beredskabsplanerne.

Langsigtet mål: Implementering af beredskabsplaner lokalt.

Forudsætninger: Prioritering af tværfaglig udarbejdelse af beredskabsplaner.

3. Øget information til ofre for seksuelle overgreb

Formål: Denne anbefaling udspringer af, at det som offer for et seksuelt overgreb er vigtigt at opleve, at man bliver taget seriøst og får hjælp, når man har åbnet op om overgrebet. Formålet med denne anbefaling er derfor, at ofre for seksuelle overgreb får den nødvendige viden og vejledning i forbindelse med deres anmeldelse, og at der i forlængelse heraf henvises til kvalificeret behandling for at mindske risikoen for senfølger af seksuelle overgreb i barndommen.

Tiltag: I overensstemmelse med anbefaling 49 "Øget information til ofre" fra Naalakkersuisuts Strategi og indsatsplan på Justitsområdet fra 2017 arbejder Grønlands Politi for at klæde sine medarbejdere på i forhold til på korrekt og respektfuld måde at kunne informere ofre for seksuelle overgreb om understøttende tilbud.

Sager om seksuelle overgreb vil for et offer altid være unik og bør behandles som sådan. Nationalt Efterforskningscenter i Danmark har udarbejdet "Vejledning om politiets behandling af sager om voldtægt eller voldtægtslignende forhold", der trådte i kraft i 2019. Denne indeholder en vejledning i, hvad ofre skal informeres om ved eller umiddelbart efter, der er indgivet en anmeldelse. Derudover er der flere tiltag på vej i forlængelse af denne vejledning. Det er væsentligt med et samarbejde med de øvrige myndigheder om, at de rette behandlingstilbud og øvrig støtte er til stede for ofre i hele Grønland.

Grønlands Politis sektion for Forebyggelse og Analyse bistår med at tilpasse vejledningen til grønlandske forhold og forestår at udbrede denne og relateret materiale til betjentene i Grønlands Politi.

Desuden arbejdes der i overensstemmelse med anbefaling 12 fra "Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland" med oprettelsen af en ny enhed i Grønlands Politi mod seksuelle overgreb mod børn. Enheden skal fungere som ét samlet indgangspunkt i politiet for sager om seksuelle overgreb mod børn og sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling i politiet samt en bedre håndtering af de børn og unge, som har været udsat for seksuelle overgreb. Enheden blev præsenteret som Initiativ 22 i et regeringsudspil til en ny flerårsaftale i august 2020.

Kortsigtet mål: Forebyggelse og Analyse bistår med at tilpasse Nationalt Efterforskningscenters vejledning og relateret materiale til grønlandske forhold

Langsigtet mål: Grønlands Politis betjente bliver klædt grundigt på til at modtage anmeldelser af seksuelle overgreb, samt henvise til rette støtteforanstaltninger.

Vejledningen holdes opdateret med nye nationale og lokale tilbud og henvisningsmuligheder.

Forudsætninger: Dialog med kommuner, Styrelsen for Forebyggelse og Sociale Forhold, sundhedsvæsenet med flere om nuværende og kommende tilbud til ofre for seksuelle overgreb.

4. Helhedsorienteret fokus på aftabuisering og oplysning til voksne borgere

Formål: Seksuelle overgreb er underlagt et tabu blandt befolkning, hvilket udgør en stor barriere for anmeldelse. Formålet er derfor at skabe et helhedsorienteret, nuanceret og tillidsskabende fokus på samarbejdet omkring tabubrud samt en afmystificering af myndighedernes håndtering af seksuelle overgreb.

Tiltag: Oplæg og offentlige debatter for voksne borgere afholdt i et samarbejde mellem Grønlands Politi, Killiliisas rollemodelkorps og socialfaglige sagsbehandlere. Den personlige historie fra rollemodellerne, der enten er ofre eller pårørende til ofre for seksuelle overgreb, indleder og følges af korte faglige oplæg fra Grønlands Politi og sagsbehandlere, der supplerer det personlige med et fagligt perspektiv på seksuelle overgreb. Der vil afsluttes med mulighed for spørgsmål og dialog.

Temaerne, der berøres, bør være 1) vigtigheden af at snakke om overgreb, 2) at give et indblik i et "forløb" i en sag om et seksuelt overgreb fra flere perspektiver, 3) vejledning i, hvordan man som pårørende holder øje med adfærdsforandringer og håndterer mistanker om seksuelle overgreb, 4) opfordring til samarbejde mellem både borgere og myndigheder lokalt i kampen mod overgreb og mørketal på området, og 5) den svære samtale med børn om seksuelle overgreb.

Kortsigtet mål: Fastsætte rammerne for samarbejdet på tværs af myndighederne herunder udarbejdelse af oplægsmateriale.

Langsigtet mål: Skabe en åben snak om seksuelle overgreb og dermed arbejde for at bryde tabuet via afholdelse af oplæg og debatter med flere perspektiver på et seksuelle overgreb.

Forudsætninger: Prioritering af tværfagligt samarbejde vedrørende aftabuisering.

5. Styrke relationen mellem myndigheder og borgere

Formål: Der opleves på tværs af myndigheder fra borgeres side en mistillid til "systemet" som helhed. Formålet med denne anbefaling er derfor at skabe større tillid til myndighedernes funktioner, så borgere i højere grad har lyst til selv at henvende sig.

Tiltag: Øget kommunikation af positive historier fra alle myndigheder samt kommunikation til borgere med budskaber om 1) myndighedernes funktioner og 2) de faglige baggrunde for disse. Budskaberne skal formidles på de platforme, hvor flest borgere reelt ser budskaberne og eventuelt har mulighed for at dele dem. Det er et arbejde, som Grønlands Politi har startet op med tilstedeværelsen på Facebook. Det kan videre være fordelagtigt at tænke i opslag, der kan deles på tværs af myndigheder og eventuelt med flere myndigheder som afsendere. Der kan for eksempel tages udgangspunkt i uhensigtsmæssige misforståelser, der ofte opleves til frustration for både fagpersoner og borgere.

Desuden anbefaler Grønlands Politi, at myndighederne i højere grad afholder og deltager i flere arrangementer i både byer og især bygder, hvor opsøgende arbejde og positiv relationsdannelse er mulig. Det kan blandt andet gøres ved at planlægge koordinerede, tværfaglige bygdeture med skolebesøg, borgermøder og oplægsarrangementer med fagligt indhold og tid til dialog i øjenhøjde. Forebyggelse og Analyse i Grønlands Politi har fokus på at opbygge lokale partnerskaber og arbejder i den forbindelse også med muligheden for i videre omfang at inddrage civilsamfundene og borgere i den lokale relationsdannelse.

Kortsigtet mål: Digital kommunikation fra de enkelte myndigheder om positive historier og afklaring af typiske tvivlsspørgsmål.

Langsigtet mål: Tværfaglig koordinering og afholdelse af lokale arrangementer og faglige rejser med henblik på "uformelle" møder med borgere og opsøgende arbejde, blandt andet ved øget fokus på lokale partnerskaber.

Forudsætninger: Intern og tværfaglig kommunikation af "de gode historier", alle myndigheder skal prioritere tværfaglighed og indgå konkrete, lokale partnerskaber samt koordinere "årshjul" (se anbefaling 8).

6. Etablering af henvendelsestilbud og krænkerbehandling

Formål: Behandling for både mulige og dømte krænkerere vil lette den resocialiserende indsats og være med til at bryde krænkeradfærd og forhindre fremtidige overgreb. Formålet med denne anbefaling er dermed en øget støtte og behandling til gerningspersoner og potentielle krænkerere, så krænkeradfærden brydes og mulige overgreb forhindres.

Tiltag: "Etablering af behandlingstilbud rettet mod domfældte krænkerere" og "Undersøgelse af krænkerere i anstalten" er femtehøjest prioriterede indsats på Naalakkersuisuts prioriteringsliste fra 2018, der samler op på ønskede indsats fra Strategi- og indsatsplan på Justitsområdet fra 2017. Ligeledes er der i "Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland" udarbejdet fire anbefalinger, anbefaling 13-16, målrettet resocialisering og programindsatser for dømte seksualforbrydere, samt behandlingscentre for voksne med seksuelt krænkende adfærd mod børn og unge under 18 år. Grønlands Politi er i overensstemmelse hermed enig i behovet for øgede behandlingstilbud til både krænkerere og potentielle krænkerere.

Grønlands Politi deltager for at understøtte dette i et samarbejde under Killiliisa, der ser på netop muligheden for at etablere behandlingstilbud i Grønland – både til domfældte og potentielle krænkerere. Her bør fokus også være på en øget resocialiserende indsats af dømte krænkerere i lokalsamfundet.

Kortsigtet mål: Behovsafdækning i forbindelse med etablering af behandlingstilbud, herunder karakteristika ved gerningspersoner i sædelighedssager mod børn.

Langsigtet mål: Oprette behandlingsmuligheder for dømte, ikke-dømte og potentielle krænkerere.

Forudsætninger: Lovgivning som understøtter behandlingsmuligheder.

7. Strategisk koordination på tværs af myndigheder

Formål: Det er problematisk og en barriere for at anmelde et overgreb, at myndighedssamarbejdet på flere områder ikke har det nødvendige strategiske fokus på at sikre en koordineret indsats mod seksuelle overgreb. Formålet med denne anbefaling er dermed, at det tværfaglige samarbejde på strategisk niveau optimeres for at styrke forankringen af samarbejdet, øge tilliden myndighederne imellem og skabe grundlag for en fælles fortælling til borgerne fra en koordineret myndighedsgruppe.

Tiltag: Det anbefales, at den politiske forankring af det tværfaglige arbejde styrkes på et strategisk niveau. Grønlands Politi arbejder i den forbindelse med at starte et forum (med arbejdstitlen "Kredsraad") op med repræsentanter fra alle landets kommuner og relevante Naalakkersuisoq, for på den måde at have rum til at drøfte politiske samarbejdsområder, hvor Grønlands Politi spiller en rolle. Sammenhængen til det lokalstrategiske arbejde er også vigtig at berøre her, da de centrale, strategiske beslutninger ikke vil blive forankret lokalt uden et lokalt forum til at sikre denne del. Her bør man se på muligheden for at tænke de eksisterende, lokale fora ind.

I arbejdet med at oprette Kredsraad bør man derfor se på muligheden for i øvrigt at forenkle det samlede antal råd, nævn og udvalg med fokus på forebyggelse både på det strategiske niveau, såsom Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd og Alkohol- og Narkotikarådet, og på det lokale niveau, såsom Ledelsesforum, Forebyggelsesudvalg og Tværfagligt Samarbejdsudvalg, i hele Grønland. Det vil give bedre muligheder for at arbejde i samme retning, bruge midlerne korrekt og skabe en mulighed for et bedre politisk ophæng i forhold til lokale tiltag. Arbejdet med oprettelsen af Kredsraad stemmer ligeledes godt overens med Naalakkersuisuts anbefaling om en reorganisering af det forebyggende arbejde, anbefaling 63 i "Strategi og indsatsplan på justitsområdet 2017".

Grønlands Politi vil på denne måde arbejde for, at rammerne for samarbejde på tværs af myndigheder har et øget blik for de områder, hvor det er muligt at koordinere strategier og udarbejde helhedsorienterede visioner.

Kortsigtet mål: At etablere et fast forum på strategisk plan i Grønland. Derudover at starte et arbejde op med at forenkle de strategiske fora og indsatser på det forebyggende område.

Langsigtet mål: En ny struktur for strategisk sammenhæng mellem myndighederne ved få, handlekraftige politiske fora med en fast struktur koblet til den lokale udmøntning af de fælles rammer.

Forudsætninger: Tværsektoriel prioritering af samarbejdet om hele forebyggelsesområdet, herunder børne- og ungeområdet. I Grønlands Politis Strategi for 2019-2022, "Sammen skaber vi tryghed", er både fokus blandt andet på forebyggelse generelt og forebyggelse for børn og unge konkret.

8. Styrket lokalt samarbejde og koordineret, tværfaglig indsats

Formål: Den lokale, tværfaglige indsats er væsentlig for, at borgerne har tillid til myndighederne. Tilliden er nødvendig for at skabe incitamentet for, at forurettede og pårørende går til myndighederne med deres viden om seksuelle overgreb og kan føle sig overbevist om, at der handles på deres henvendelse. Formålet er dermed, at det tværfaglige samarbejde styrkes i lokalsamfundene med henblik på en tættere og mere koordineret sammenhæng mellem de lokale myndigheder.

Tiltag: Grønlands Politi vil arbejde for, at de strategiske rammer (se for eksempel anbefaling 7) for det lokale samarbejde muliggør koordinering af strategier, udarbejdelse af helhedsorienterede visioner og samspil mellem myndighedernes årshjul. Grønlands Politi vil gerne bistå med at udarbejde lokale, tværfaglige strategier for blandt andet børne- og ungeområdet i kommunerne.

Der bør desuden være øget mulighed for at koordinere besøg, oplæg og borgermøder i bygder, hvor hver myndighed i dag har hvert deres årshjul for den lokale tilstedeværelse, der sjældent tilgodeser andre myndigheders mulighed for at deltage.

Det anbefales, at de strategiske rammer udarbejdes, så der lokalt kan iværksættes kontinuerlige drøftelser af ansvars- og rollefordelinger i de tværfaglige snitflader, der lokalt opleves problematiske. Eksempler herpå kan være behov for orientering og inddragelse i tværfaglige opgaver, vilkår for deling af viden om borgere på tværs af faggrupper og fælles udnyttelse af lokale opkvalificeringsmuligheder. Det anbefales, at der på baggrund af drøftelserne på relevante områder udarbejdes skriftlige samarbejds- eller opfølgningssaftaler. Aftalerne kan blandt andet benyttes i forbindelse med overlevering fra én ansat til en anden og dermed mindske de lokale udfordringer ved personaleudskiftning. Disse anbefalinger tilslutter sig blandt andet Killiliisas anbefalinger for tværfagligt samarbejde i sager om seksuelle overgreb, hvor vigtigheden af forpligtende samarbejdsaftaler med fokus på rolle- og ansvarsfordeling ligeledes påpeges.

I forhold til overlevering arbejder Grønlands Politi på de nuværende enkeltmandsstationer med syv måneders ansættelser, hvor der i den først/sidste måned er overlap med den betjent, der skal overtage stationen. På den måde sikres den vigtigste overlevering ved personaleudskiftning. Samtidig udbydes et samlet oplæringsforløb for nyansatte i politisøjlen, for at sikre et minimum af nødvendig viden om lokale forhold ved kortere ansættelsesforløb.

Kortsigtet mål: Planer for overlevering af viden om tværfaglige snitflader lokale myndigheder imellem.

Langsigtet mål: Omlægning af det lokale samarbejde på børne- og ungeområdet i kommunerne med fokus på handlingsorienterede fora.

Forudsætninger: Det strategiske, politiske koordinations (anbefaling 7) skal være på plads, før det lokale samarbejde kan forankres i et stærkt og tværfagligt politisk ophæng.

9. Nedbringelse af den tværfagligt samlede sagsbehandlingstid

Formål: Som borger betyder det ikke noget, hvilken myndighed der bærer ansvaret for den lange sagsbehandlingstid, da det er en barriere for at anmelde en sag, at sagsbehandlingstiden i "det offentlige system" er lang. Formålet med denne anbefaling er dermed at iværksætte et arbejde for at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid på tværs af myndigheder, særligt i sager om seksuelle overgreb.

Tiltag: Kortlægge udfordringer i sagsbehandlingen af særligt sager om seksuelle overgreb, men på sigt også bredt ud til kriminalsager generelt i Grønland, for dermed at sikre kortere sagsbehandlingstider på tværs af myndighederne. Der er stort fokus på området og spørgsmålet er drøftet i Rådet for Grønlands Retsvæsen. Eksempelvis er Justitsministeriet sammen med Rigsadvokaten og Domstolsstyrelsen ved at se på sagsbehandlingstiderne for tidspunktet for kriminalsagens afgørelse til iværksættelse af dommens fuldbyrdelse.

Man bør i dette arbejde være opmærksom på og muligvis inddrage de øvrige myndigheder i Grønland, for på den måde at sætte fokus på sagsbehandlingstiderne på tværs af samarbejdet med de øvrige myndigheder på justits-, social- og sundhedsområdet i Grønland.

Grønlands Politi har som opfølgning på anbefalingerne i rapporten "Tasiilaq – En kortlægning af seksualforbrydelser mod børn og unge i Tasiilaq i perioden 2014-2018 samt anbefalinger til forebyggende indsatser" sat fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden i sager om seksuelle overgreb mod børn og unge, blandt andet ved en systematisk opfølgning på videoafhøringer. Tilsvarende fokuseres i "Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland" på sagsbehandlingen af børnesager i det kommunale regi, hvor der i anbefaling 5 er udarbejdet et initiativ om bistand på området via rekruttering af yderligere fagpersonale.

Kortsigtet mål: Starte et tværgående arbejde op, som skal sætte rammen for et fælles fokus på at skabe fremdrift i arbejdet med at nedbringe sagsbehandlingstider på tværs. Det skal eksempelvis ske ved at kortlægge borgernes vej gennem systemet, med fokus på hvilke faktorer der påvirker sagskvalitet og sagsbehandlingstider, når der begås overgreb mod børn og unge.

Langsigtet mål: Nedbringe den samlede sagsbehandlingstid fra første kendskab til et seksuelt overgreb hos en myndighed til kriminalsagens afslutning, blandt andet ved at

arbejde med de væsentligste faktorer, der forlænger sagsbehandlingstiden. I forlængelse heraf nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i kriminalsagskæden generelt.

Forudsætninger: De relevante myndigheder skal i forbindelse med kriminalsager indvilge i at registre sagsbehandlingstid i sager om seksuelle overgreb mod børn og unge – og være villig til at dele dem på tværs. Øvrige myndigheder skal være villige til at se på de områder, hvor de påvirker en sags samlede sagsbehandlingstid.